

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 13. novembra 2007*

Vo veci C-507/03,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 1. decembra 2003,

Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: X. Lewis a K. Wiedner, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Flynn, QC, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Írsku, v zastúpení: D. O'Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci E. Regan a B. O'Moore, SC, ako aj C. O'Toole, barrister, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorého v konaní podporujú:

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: J. Molde a A. Jacobsen, splnomocnení zástupcovia,

Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues, D. Petrausch a S. Ramet, splnomocnení zástupcovia,

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: H. G. Sevenster, C. Wissels a P. van Ginneken, splnomocnení zástupcovia,

Fínska republika, v zastúpení: A. Guimaraes-Purokoski, splnomocnená zástupkyňa,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, G. Arestis a U. Lõhmus, sudcovia J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, J. Makarczyk (spravodajca), A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský a J. Klučka,

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,
tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. apríla 2006,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. septembra 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Írsko si tým, že bez predchádzajúceho zverejnenia zverilo vyplácanie sociálnych dávok spoločnosti An Post, írskemu poskytovateľovi poštových služieb, porušilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 43 ES a 49 ES, ako aj zo všeobecných právnych zásad Spoločenstva týkajúcich sa poskytovania takýchto služieb.

Právny rámec

- ² Z dvadsiateho odôvodnenia smernice Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992 o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb (Ú. v. ES L 209, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 322) vyplýva, že:

„... keďže na elimináciu praktík, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž ako takú a najmä účasť štátnych príslušníkov iných členských štátov, je potrebné zlepšiť prístup subjektov poskytujúcich služby k postupom verejného obstarávania.“

3 Podľa článku 3 ods. 2 smernice 92/50:

„Obstarávatelia zabezpečia, aby nedošlo k diskriminácii žiadneho z poskytovateľov služieb.“

4 Smernica 92/50 vo svojej hlave II definuje tzv. „dvojaké“ uplatňovanie. Podľa článku 8 sa zmluvy, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe I A, uzatvárajú v súlade s ustanoveniami kapitol III až VI tejto smernice, teda podľa článkov 11 až 37. Naopak, podľa článku 9 tejto smernice sa „zmluvy, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe I B, uzatvárajú v súlade s článkami 14 a 16“.

5 Článok 14 smernice 92/50 stanovuje podmienky týkajúce sa technických špecifikácií, ktoré musia byť uvedené v súťažných podkladoch.

6 Článok 16 tejto smernice stanovuje:

„1. Obstarávatelia, ktorí uzavreli verejnú zmluvu alebo uskutočnili súťaž návrhov, zašlú oznámenie o výsledkoch verejných obstarávaní Úradu pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev [(ÚVÚPES)].“

...

3. V prípade verejných zmlúv na poskytnutie služieb, ktoré sú uvedené v prílohe I B, obstarávatelia uvedú v ozname, či súhlasia s jeho uverejnením.

4. Komisia vypracuje pravidlá pre zasielanie pravidelných správ na základe oznámení uvedených v odseku 3 a pre uverejňovanie takýchto oznámení v súlade s postupom stanoveným v článku 40 ods. 3.

...“

7 Článok 43 tejto smernice stanovuje:

„Najneskôr tri roky po lehote určenej na dosiahnutie súladu s touto smernicou Komisia v úzkej spolupráci s výbormi uvedenými v článku 40 ods. 1 a 2 preskúma spôsob uplatňovania tejto smernice vrátane účinkov na verejné obstarávanie služieb uvedených v prílohe I A a na ustanovenia o technických normách. Zhodnotí najmä perspektívu na plné uplatňovanie smernice v oblasti verejného obstarávania iných služieb uvedených v prílohe I B a vplyv vnútropodnikovej realizácie služieb na účinný rozvoj obstarávania služieb v tejto oblasti. Na základe týchto zistení vypracuje návrhy na úpravu smernice.“

8 Príloha I B tejto smernice vymenováva skupinu služieb.

Skutkové okolnosti a konanie pred podaním žaloby

- 9 Dňa 4. decembra 1992 uzavrel írsky minister sociálnych vecí so spoločnosťou An Post bez vyhlásenia verejného obstarávania zmluvu, na základe ktorej si mohli príjemcovia sociálnych dávok vybrať dávky, ktoré im boli určené, na pošte.
- 10 Táto pôvodná zmluva bola uzavretá na obdobie od 1. januára 1992 do 31. decembra 1996. V máji 1997 bola jej platnosť predĺžená až do 31. decembra 1999. V máji 1999 schválili írske orgány nové predĺženie platnosti tejto zmluvy na obdobie od 1. januára 2000 do 31. decembra 2002.
- 11 V nadväznosti na sťažnosť pristúpila Komisia v októbri 1999 k výmene korešpondencie s Írskom.
- 12 Po intervencii Komisie a do doby, kým bude odpovedané na otázky, ktoré táto inštitúcia položila, Írsko oficiálne nepredĺžilo platnosť zmluvy uzavretej so spoločnosťou An Post. Aby nedošlo k prerušeniu vyplácania sociálnych dávok, pokračoval An Post v poskytovaní týchto služieb na *ad hoc* základe.

- 13 V rámci postupu stanoveného v článku 226 ES Írsko podľa Komisie nastolené problémy nevyriešilo. So zreteľom na odpovede predložené týmto členským štátom na výzvu z 26. júna 2002 a odôvodnené stanovisko zo 17. decembra 2002 dospela Komisia v podstate k záveru, že uzavretie novej zmluvy so spoločnosťou An Post bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania je v rozpore s ustanoveniami Zmluvy ES a z tohto dôvodu podala túto žalobu.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

- 14 Komisia sa domnieva, že Írsko nerešpektovalo články 43 ES a 49 ES, ako aj všeobecné zásady transparentnosti, rovnosti a zákazu diskriminácie. Vo svojej žalobe tvrdí, že tieto ustanovenia sa vzťahujú na členské štáty nad rámec povinností stanovených v článkoch 14 a 16 smernice 92/50.
- 15 Svoju analýzu opiera o viacero rozhodnutí Súdneho dvora, ktoré podľa jej názoru dokazujú, že nad rámec povinností stanovených smernicou je možné odvolávať sa na primárne právo (rozsudok zo 7. decembra 2000, Telaustria a Telefonadress, C-324/98, Zb. s. I-10745; uznesenie z 3. decembra 2001, Vestergaard, C-59/00, Zb. s. I-9505, a rozsudok z 18. júna 2002, HI, C-92/00, Zb. s. I-5553).
- 16 Írsko spochybňuje analýzu Komisie a tvrdí, že ak zákonodarca Spoločenstva prijme ustanovenia výslovne upravujúce osobitnú oblasť, nie je možné k týmto ustanoveniam neprihliadať, odmietnuť ich alebo ich ignorovať z dôvodu uplatňovania všeobecných

pravidiel. Osobitné ustanovenia by mali mať prednosť pred všeobecnými ustanoveniami. Svojím konaním sa teda Komisia snaží rozšíriť povinnosti členských štátov v oblasti verejného obstarávania služieb.

- 17 Okrem toho Írsko uvádza nečinnosť Komisie v zákonodarnej oblasti týkajúcej sa tohto predmetu, hoci Komisia začala viacero konzultácií o reforme smernice 92/50 a táto smernica bola od svojho prijatia viackrát zmenená a doplnená. Prístup Komisie porušuje všeobecné zásady legitímnej dôvery a právnej istoty.
- 18 Komisia túto argumentáciu odmieta, pričom vychádza zo zásady, že sekundárne právo má vo vzťahu k primárnemu právu druhoradú povahu. Akákoľvek zmena smernice 92/50 teda nemôže mať žiaden vplyv na povinnosti Írska.
- 19 Dánske kráľovstvo, Francúzska republika, Holandské kráľovstvo a Fínska republika vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania na podporu Írska.
- 20 Podľa Holandského kráľovstva majú verejní obstarávatelia len obmedzenú povinnosť zverejnenia. Podľa Dánskeho kráľovstva a Fínskej republiky existujú rozdiely v jazykových verziách rozsudkov uvedených Komisiou, na základe ktorých môže byť dosah týchto rozsudkov oslabený. Obmedzenie povinností členských štátov potvrdzuje podľa Francúzskej republiky smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. ES L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132), ktorá zachováva rozdelenie uskutočnené smernicou 92/50.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 21 Na úvod je potrebné konštatovať, že žiaden z účastníkov konania nespochybňuje, že v prejednávanej veci sa na predmetnú zmluvu vzťahuje smernica 92/50 a že predmetné služby spočívajúce vo vyplácaní sociálnych dávok patria do skupiny neprioritných služieb uvedených v prílohe I B tejto smernice.
- 22 Podľa článku 9 smernice 92/50 „zmluvy, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe I B, sa uzatvárajú v súlade s článkami 14 a 16“.
- 23 Tieto osobitné ustanovenia uvedené v článkoch 14 a 16 smernice 92/50 ukladajú verejným obstarávateľom povinnosť určiť s odkazom na vnútroštátne normy preberajúce európske normy technické špecifikácie, ktoré musia byť uvedené vo všeobecných alebo súťažných podkladoch vypracovaných pre každú zmluvu a odoslať ÚVÚPES oznámenie o výsledkoch verejného obstarávania.
- 24 Z článkov 9, 14 a 16 smernice 92/50 chápaných v ich vzájomných súvislostiach vyplýva, že ak zmluvy patria do prílohy I B, ako je to v prejednávanej veci, majú verejní obstarávatelia len povinnosť určiť s odkazom na vnútroštátne normy preberajúce európske normy technické špecifikácie, ktoré musia byť uvedené vo všeobecných alebo súťažných podkladoch vypracovaných pre každú zmluvu, a odoslať ÚVÚPES oznámenie o výsledkoch týchto verejných obstarávaní. Naopak ostatné procesné pravidlá stanovené touto smernicou, najmä pravidlá týkajúce sa oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania s predchádzajúcim zverejnením, sa na tieto zmluvy nevzťahujú.

25 V podstate pokiaľ ide o služby patriace do prílohy I B smernice 92/50 a s výhradou neskoršieho preskúmania, na ktoré odkazuje článok 43 tejto smernice, vychádzal zákonodarca Spoločenstva z predpokladu, že zmluvy týkajúce sa týchto služieb nepredstavujú vzhľadom na ich osobitnú povahu *a priori* cezhraničný záujem, ktorý by odôvodňoval, aby sa ich zadanie uskutočnilo prostredníctvom verejného obstarávania umožňujúceho podnikom z iných členských štátov dozvedieť sa o oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a podať ponuku. Z tohto dôvodu sa smernica 92/50 obmedzila pre túto skupinu služieb na dodatočné zverejnenie.

26 Je však pravda, že na uzatváranie verejných zmlúv sa vzťahujú základné pravidlá práva Spoločenstva a najmä zásady zakotvené Zmluvou v oblasti práva usadiť sa a slobodného poskytovania služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok HI, už citovaný, bod 42).

27 Podľa ustálenej judikatúry má v tomto smere zosúladenie postupu verejného obstarávania na úrovni Spoločenstva za cieľ odstrániť prekážky voľného pohybu tovarov a služieb a tým chrániť záujmy hospodárskych subjektov usadených v jednom členskom štáte, ktoré si želajú ponúknuť svoje výrobky alebo služby verejným obstarávateľom usadeným v inom členskom štáte (pozri najmä rozsudky z 3. októbra 2000, *University of Cambridge*, C-380/98, Zb. s. I-8035, bod 16; z 18. októbra 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, Zb. s. I-7725, bod 32, a HI, už citovaný, bod 43).

28 Smernica 92/50 teda sleduje takýto cieľ. Ako vyplýva z jej dvadsiateho odôvodnenia, v podstate je jej cieľom eliminovať praktiky, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž ako takú a najmä účasť štátnych príslušníkov iných členských štátov, zlepšením prístupu subjektov poskytujúcich služby k postupom verejného obstarávania (pozri rozsudok HI, už citovaný, bod 44).

- 29 Z toho vyplýva, že úpravu zverejnenia stanovenú zákonodarcom Spoločenstva pre zmluvy patriace do prílohy I B nemožno vykladať tak, že predstavuje prekážku uplatnenia zásad vyplývajúcich z článkov 43 ES a 49 ES, za predpokladu, že takéto zmluvy predstavujú nepochybný cezhraničný záujem.
- 30 Ďalej pokiaľ zmluva týkajúca sa služieb patriacich do prílohy I B takéto záujem predstavuje, uzavretie takej zmluvy s podnikom usadeným v členskom štáte verejného obstarávateľa bez akejkoľvek transparentnosti predstavuje rozdiel v zaobchádzaní na ujmu podnikov usadených v iných členských štátoch, ktoré by mohli mať o túto zmluvu záujem (pozri v tomto zmysle rozsudky Telaustria a Telefonadress, už citované, body 60 a 61, ako aj z 21. júla 2005, Coname, C-231/03, Zb. s. I-7287, bod 17).
- 31 Taký rozdiel v zaobchádzaní, ktorý vylúčením všetkých podnikov nachádzajúcich sa v inom členskom štáte spôsobuje týmto podnikom ujmu, predstavuje, pokiaľ nie je odôvodnený objektívnymi okolnosťami, nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ktorá je podľa článkov 43 ES a 49 ES zakázaná (rozsudok Coname, už citovaný, bod 19 a citovaná judikatúra).
- 32 Za týchto podmienok prináleží Komisii, aby preukázala, že aj napriek spojitosti predmetnej zmluvy so službami patriacimi do prílohy I B smernice 92/50 predstavuje táto zmluva pre podnik nachádzajúci sa v inom členskom štáte ako v členskom štáte príslušného verejného obstarávateľa nepochybný záujem a že tým, že tento podnik nemal pred uzavretím zmluvy prístup k príslušným informáciám, nemohol vyjadriť svoj záujem o túto zmluvu.

33 Podľa ustálenej judikatúry musí Komisia predložiť Súdnemu dvoru všetky podklady potrebné na to, aby preveril existenciu tohto nespĺnenia povinnosti, pričom sa nemôže opierať o žiadny predpoklad (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 6. novembra 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-434/01, Zb. s. I-13239, bod 21; z 29. apríla 2004, Komisia/Portugalsko, C-117/02, Zb. s. I-5517, bod 80, a z 26. apríla 2007, Komisia/Taliansko, C-135/05, Zb. s. I-3475, bod 26), v danom prípade predpoklad, že zmluva týkajúca sa služieb, ktoré patria do prílohy I B smernice 92/50 a na ktorú sa vzťahujú pravidlá uvedené v bode 24 tohto rozsudku, nevyhnutne predstavuje nepochybný cezhraničný záujem.

34 V prejednávanej veci však Komisia takéto podklady nepredložila. Jednoduché oznámenie o tom, že existuje sťažnosť, ktorá jej bola v súvislosti s predmetnou zmluvou adresovaná, nemôže stačiť na preukázanie, že uvedená zmluva predstavuje nepochybný cezhraničný záujem, a teda na určenie existencie nespĺnenia povinnosti.

35 Je preto potrebné konštatovať, že Írsko si tým, že bez predchádzajúceho zverejnenia zverilo vyplácanie sociálnych dávok spoločnosti An Post, neporušilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 43 ES a 49 ES, ako aj zo všeobecných právnych zásad Spoločenstva týkajúcich sa poskytovania takýchto služieb.

36 Z tohto dôvodu treba žalobu Komisie zamietnuť.

O trovách

³⁷ Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Írsko navrhlo zaviazat Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ju na náhradu trov konania. Podľa odseku 4 prvého pododseku toho istého článku Dánske kráľovstvo, Francúzska republika, Holandské kráľovstvo a Fínska republika, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Komisia Európskych spoločenstiev je povinná nahradiť trovy konania.**
- 3. Dánske kráľovstvo, Francúzska republika, Holandské kráľovstvo a Fínska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy